

ved Folketings- og Landstingsvalget, havde bragt Højre delvis bort fra at holde paa den privilegerede Valgret og bragt det noget over til den lige og almindelige Valgret, men alligevel lykkedes Sagens Gennemførelse ikke. Det var efter min Mening en stor Fejl, at de 3 Grundlovs-partier i Sommer gav sig til at forhandle i Stedet for at handle. Det forekommer mig, at der havde været al Anledning til straks at gennemføre Grundloven paa det Grundlag, hvorpaa de 3 Partier var enige, da vi gik til Landstingsvalget. Det skete desværre ikke. Hvad var Grunden til, at Sagen atter strandede, og hvis er Skylden herfor? Nogle siger, at det er Verdenskrigen, som er Skyld heri. Det tror jeg nu paa ingen Maade paa. Vi kunde saa udmærket godt uanset den Krigstilstand, der hersker i Europa, have beskæftiget os med et saa specielt indre Anliggende som en Ændring af vor Forfatning. Det er efter min Mening slet ikke Verdenskrigen, som har været Skyld deri, det er andre Ting, som har været medvirkende til, at denne Sag paa ny strandede. Det er ikke Vælgernes Skyld, thi de har talt saa klart og bestemt, som vi kan kræve af dem, det har de gjort baade gennem et Folketingsvalg og et Landstingsvalg, saa hos Vælgerne kan Skylden ikke ligge. Det er heller ikke Folketinget, der er Skyld i det, thi her staar et stort og stærkt Fler-tal, som er enigt om at gennemføre Grundlovssagen. Saa maa Skylden vel ligge oppe i Landstinget, og det antager jeg ogsaa, men man kan ikke sige, at den egentlig ligger hos Højre. Efter Landstingsvalget er Højre jo blevet Mindretal i Landstinget; Højre magter ikke længere at hindre en Sags Gennemførelse, altsaa kan man egentlig ikke sige, at det er Landstingets Højres Skyld, at Sagen er strandet paa ny; men der maa saa være andre Kræfter, ikke aabenlyse, men hemmelige Kræfter, som er traadt til og her er gaaet Højres Ærinde. Vi er jo her i Rigsdagen saa godt kendte med, at der føres hemmelige Forhandlinger, træffes hemmelige Overenskomster; dansk Politik har altid været rig paa Kulisseforhandlinger, og det er ganske sikkert saadanne Forhandlinger, som har fremkaldt det sørgelige Resultat, at Forfatningssagen atter blev henlagt i forrige Rigsdagssamling. Jeg tænker, at de tre Grundlovs-partier alle hver for sig vil fralægge sig baade Ansvar og Skylden for Grundlovssagens Stranding, i hvert Tilfælde vil vi Socialdemokrater fralægge os ethvert Ansvar

for, at denne Sag ikke er blevet gennemført. Socialdemokratiet har gjort store Ofre, har resigneret paa mange Punkter for denne Sags Skyld, vi har arbejdet af en ærlig og redbon Villie — det viser Kendsgerningerne —, saa længe denne Sag har staaet paa Dagsordenen. Altsaa, jeg siger, at vi for vort Vedkommende kan fralægge os Skyld i, at denne Sag er strandet. Det forekommer mig, at det naturlige vil være, at Sagen nu tages op paa det Grundlag, om hvilket de tre Grundlovs-partier var enige, den Gang vi gik til Landstingsvalg. Vil Højre saa være med, kan de; vil de ikke, faar det være Højres egen Sag, og jeg vil sige, at det vil blive værst for Højre selv, hvis de vil fastholde deres Modstand mod Grundlovs-sagens Gennemførelse; det bliver værst for Højre selv, naar de i Fremtiden kommer til at staa til Ansvar for Vælgerbefolkningen, at de har stemt Nej i Spørgsmaalet om Grundlovsændringen. Jeg synes ikke, at vi har Ret til længere at sidde Vælgernes Dom overhørig, thi Vælgerne har gennem to Valg talt saa klart og tydeligt, at vi Rigsdagsmænd ved, hvad vi skal gøre, hvis vi skal opfylde og imødekomme Vælgernes Ønske. Det er nu paa tiende Aar, at Grundlovssagen debatteres, nu har vi haft nok af Ord, lad os nu skride til Handling.

Efter disse Bemærkninger skal jeg gaa over til at tale om Dagens egentlige Emne, Finanslovsforslaget. Vi beskæftiger os hvert Aar under Finanslovsforslagets Behandling egentlig med tre Finanslove. Vi har den for det foregaaende Aar, for hvilken der er aflagt Statsregnskab, vi har Finansloven for det indeværende Aar, og saa har vi for det tredie Finanslovsforslaget for det kommende Aar. Jeg skal gøre nogle faa Bemærkninger om hver af disse. Den første, Finansloven for det foregaaende Aar, for hvilken der er aflagt Statsregnskab, har været en glædelig Overraskelse i dobbelt Henseende, glædelig, hvad Indtægterne angaar, de var nemlig anslaaede til et Beløb af 116,9 Mill. Kr., men indgik med et Beløb af 123,7 Mill. Kr., men ogsaa glædelig, hvad Udgiften angaar, idet der var anslaaet Udgifter til et Beløb af 118,1 Mill. Kr., medens de blev nedbragt til 111,4 Mill. Kr., saaledes at denne Finanslov med tilhørende Statsregnskab er blevet en betydelig Styrkelse for Statens Kassebeholdning, og kunde vi have bevaret et saa blomstrende Finansvæsen, som dette sidste Statsregnskab udviser, blot i Løbet af nogle faa Aar, vilde